

Sessió 6: Qüestions al voltant de la fertilitat

Introducció

-Diferència entre **ser estèril** (haver perdut irreversiblement la capacitat de fecundació) i **infèril** (incapacitat actual de concepció que pot ser transitòria, però no implica la incapacitat per produir cèl·lules germinals).

-**L'Església té 2 documents** que parlen d'aquest tema: *Donum Vitae* i *Dignitas Personae* on es reconeix el patiment causat per la infertilitat i la legitimitat del desig d'un fill, però no legitima totes les maneres d'aconseguir-ho.

-Un fill és un do, però no un dret.

Principals tècniques de reproducció assistida

-Aquestes tècniques **van néixer per ajudar els matrimonis amb aquest tipus de problemes**, però actualment aquesta situació familiar **representa un tant per cent petit del total dels casos**. Hi ha moltes **dones soles, parelles del mateix sexe, gestacions subrogades, etc.** cosa que pot generar situacions molt complicades des del punt de vista legal, ètic, moral, psicològic, etc.

-**Inseminació artificial**

-**Crio preservació de semen i/o òvuls.**

-**Fecundació in vitro**: la primera nena proveta, Louise, va néixer al Regne Unit el 1978. A Espanya, el 1985.

El procés comença amb la provocació d'una superovulació de la dona, els òvuls són extrets per laparoscòpia i es fecunden en una placa de Petri per a la seva posterior implantació a l'endometri. Els embrions que no s'implanten queden congelats per implantar-los més tard, implantar-los a altres parelles, ser destruïts o donats a la investigació.

Aspectes legals

-Durant molts anys **va existir un buit legal i no existia un marc jurídic** que regulés el camp de la procreació assistida. El primer informe del 1984 al Regne Unit i del 1988 a Espanya. **Ara mateix la llei de referència** aquí és la Llei 14/2006 sobre tècniques de reproducció humana assistida en què s'estipula que **la donació ha de ser anònima i la confidencialitat dels donants garantida**.

-Això genera **problemes per conèixer els orígens biològics del fill** (cosa que ja no passa amb els fills adoptats) amb els possibles **riscos associats de consanguinitat, malalties hereditàries etc.** Hi ha un moviment important a França en favor dels drets del fill. Per tal de prevenir tant com sigui possible la consanguinitat, cada centre de donació ha de controlar que cada donant pugui tenir com a màxim 10 descendents. Teòricament aquests centres han de compartir aquesta informació perquè el mateix donant no superi aquesta descendència.

-**Per llei està prohibit pagar el donant, però se'ls compensa per les molèsties**. Hi ha algunes propagandes que fan crides a la generositat per convertir-se en donant.

-En qualsevol cas, que sigui legal no vol dir que sigui ètic i cal una profunda reflexió.

-**La Generalitat de Catalunya** descriu les tècniques de reproducció humana assistida com aquelles realitzades mitjançant una manipulació ginecològica que no generen cap modificació genètica de l'embrió humà. Tenen **dret a realitzar-les en centres sanitaris públics totes les dones o persones trans amb capacitat de gestar (i les parelles, si la tècnica és de parella), majors d'edat independentment de si tenen problemes de fertilitat, de l'estat civil i de l'orientació sexual**. L'edat màxima per a les dones és de 40 anys i per als homes de 50. Estan excloses les persones que ja tenen un fill, les que s'han esterilitzat voluntàriament i els casos en què hi hagi contraindicacions mèdiques.

Consideracions ètiques

- No tot allò que és tècnicament possible en el camp de la reproducció assistida és èticament i socialment acceptable** (exemple d'hibridar gàmetes humans amb els d'un altre primat).
- Important **tenir en consideració els vincles emocionals, afectius i fisiològics** que implica la presència del fetus al cos de la persona que el gesta.
- Com a societat és un tema que ens afecta a tots i a les futures generacions**: afecten valors significatius de la vida social (conceptes de maternitat, paternitat, filiació...).
- No és negar la llibertat de la investigació, però sí afirmar que **hi ha barreres ètiques que no han de ser traspassades**. El poder tècnic pot saltar barreres naturals, però s'hi poden tornar en contra.
- És el conjunt de la societat la que ha de determinar quins valors ètics han de ser respectats i fomentats en aquest camp.

Què hi diu l'Església?

- En tots els àmbits, l'Església **promou l'amor i la vida (no la mort) i la no exclusió de cap persona** per les seves característiques.
- La dignitat de l'home ve de ser fill de Déu** i inclou la seva corporalitat.
- La ciència no és neutra; deu estar al servei de la persona**, no instrumentalitzar-la. No tots els èxits tècnics signifiquen progrés.
- La vida és un valor fonamental (no absolut). **La tècnica que no respecti la vida humana no està legitimada**.
- La ciència sense consciència condueix a la ruïna de l'home**. Ens hem de formar per tenir consciència i poder decidir: el nen té dret a créixer en un entorn amorós i els malalts tenen dret a viure (precisament els febles són els que Déu estima més).
- Donum Vitae* no defineix que l'embrió ja és una persona, però sí que **hi ha vida que pot arribar a generar una persona i, per tant, té dignitat humana i mereix ser respectat**. El fet que jo no vegi alguna cosa no vol dir que no existeixi (exemple de no disparar a la porta per si hi ha algú darrere).
- Les tècniques d'ajuda a la fertilitat han de **respectar tres béns fonamentals**:
 - ***el dret a la vida i a la integritat física** de cada ésser humà des de la concepció fins a la mort natural.
 - ***la unitat del matrimoni**, que implica el respecte recíproc del dret dels cònjuges a convertir-se en pare i mare només l'un a través de l'altre.
 - ***els valors específicament humans de la sexualitat**, que exigeixen que la procreació d'una persona humana sigui volguda com el fruit de l'acte conjugal específic de l'amor entre els esposos.
- Les tècniques que es presenten com una ajuda per a la procreació «no s'han de rebutjar pel fet de ser artificials**; com a tals testimonien les possibilitats de la medicina, però **han de ser valorades moralment per la relació amb la dignitat de la persona humana**, cridada a correspondre a la vocació divina al do de l'amor i al do de la vida».

Preguntes

Us convidem a reflexionar sobre les qüestions següents per compartir amb el grup:

1. Només cal que el desig de tenir un fill sigui legítim per acceptar qualsevol mitjà per aconseguir-ho? Per què?
2. Quins valors creiem més importants per garantir els drets i la bona vida dels infants?
3. Què ajuda com a matrimoni a afrontar situacions difícils com no aconseguir un embaràs? Afecta igual als dos cònjuges?
4. Com podem ajudar-nos, com a comunitat cristiana, en moments de dificultat i dolor, com quan es busca descendència i no ve?